

लाहना

द्वारसाथिक पत्रकारिता, शैया आवश्कता LAHANA WEEKLY वा:पो

सा:गु भिंगु मरिचरिया निति लुमका दिसेँ !
लक्ष्मण जमाल 'चिलिमि' प्रोप्राइटर
लाखा छेँ
LAKHA CHHEN
सोहखुटे, वडा नं. १६, येँ, फोन नं.: ४५६०७५८

थुकि दुने

मेयरयात कानून माने यायूमखु धायगु छुट गर्न दइ ?

• दिलीप शाही 'शान्तिज्जु' - २

छु खः ले अधिकमास, मलमास वा पुरुषोत्तम मास

• विराजकाजी राजोपाध्याय - ३

खोकनाया नेवा:छेँ व उकिया ताजि

• दानदास श्रेष्ठ - ६

मच्छेनारायणछः

• ब्लोअप ४ - ५

देय् दबूया भवनया जग स्वन नेवाः आदिभूमिइ देय् दबूया छेँ

अन्ततः नेवाः देय् दबूया नं थःगु हे भवन दय्कीगु जुल । चःमतिइ देय् दबूया भवनया शिलान्यास जगुलिसेँ आः देय् दबूया थःगु हे भवन दइगु निश्चित जगु दु । ताः ई दय्धुंकल, देय् दबूया भवन दय्केगु खँ जुयाच्चंगु तर, व खं सार्थकता काय् मफयाच्चंगु खः । गबलेँ, ओमबहालय्, गबलेँ देय्क्व विष्णुमति लिंकरोडय् सा गबलेँ टेकुइ बालं च्वनाववं आः देय् दबूया भवन दइगु नेवाःतय्गु निति लसताया हे खँ धाय्माली ।

• लहना संवाददाता
वंगु शुक्रवाः दिल्लीगा द्वादशी (असार २९) कुहु येँया चःमतिइ नेवाः देय् दबूया थःगु हे स्थायी ज्याकु दय्केगु निति भवनया शिलान्यास यात । नेपालभाषा मंकाः खलःया नायः जनकावि दुर्गालाल श्रेष्ठ, नेवाः न्यलुवा मल्ल के सुन्दर, पूर्वमन्त्री राजेन्द्र श्रेष्ठ, पूर्वमन्त्री जीवनराम श्रेष्ठ, येँ महानगरपालिकाया उपमेयर सुनिता डंगोल, येँ महानगरपालिका १७ वडाया वडाध्यक्षलिसेँ प्रवक्ता नवीन मानन्धर, १५ वडाया वडाध्यक्ष ईश्वरमान डंगोल, २१ वडाया वडाध्यक्ष उदय चुडामणि बज्राचार्य, २३ वडाया वडाध्यक्ष मचाराजा महर्जनलिसेँ थीथी व्यक्तिया उपस्थितिइ देय् दबूया भवनया जग स्वन । जग स्वने ज्याइवलय् देय् दबूया केन्द्रीय नायः पवित्र बज्राचार्य नेवाः आदिभूमिइ नेवाः देय् दबूया ज्याकु भवन दय्केगु ज्या जगुलिं लसता प्वाकादिल । खतुं नेवाः भूमिइ नेवाः देय् दबू, नेपालभाषा मंकाः खलः अथवा छुं नं नेवाः संघसंस्थाया भवन दय्केगु धइगु सामान्य खँ जुइमाःगु

खः । तर थन नेवाःतय्गु निति थज्याःगु विषयवस्तु असामान्य अथवा तसकं तःधंगु खँ जुयाच्चंगु दु । छेँ नेवाः देय् दबूया थःगु हे भवन दय्कीगु लसता दुसा मेखे थःगु हे आदिभूमिइ थःगु संस्थाया भवन दय्केत नेवाःतय्कत थाकूगु दुःखया परिस्थिति दु ।
थ्व परिस्थिति धयागु नेवाःत राज्य सत्ताय् ल्यूने लानाच्चंगुया परिणाम खः ।

नेवाः आदिभूमिइ हरेक जातजातिया थःगु भवन दु, रोपनी का रोपनी हे जग्गा नं दु । तर नेवाःतय्के हे छुं हे म्दु । देय् दबूया भवनया निति जग्गा नं आः हे तिन दुगु खः, न्हापानिसेँ दुगु जग्गा मखु । नेवाः देय् दबूलिं थ्यंमथ्यं ४ आना जग्गा न्यायगु निति जनस्तरं आर्थिक ग्वहालि मुंक्कू खः ।
पिनं वइगु जातीय पुचलं थन

कार्यक्रम याइ, बजेट हइ, जग्गा न्याय वा अनुदान काइ, भवन दय्की । नेवाः संघसंस्थां न बजेट हय्फु, न भवन दय्केफु । भवन छू दय्केत लांलां जक मखु, ददँ हे पीमाः, ब्वाँय् जुइमाः । आः संघीयता लागू जुयाः, स्वंगू तहया सरकार वय्धुंकाः न्हापा स्वयां छुं भवा ल्याख्य नेवाःतय् मुद्दा, स्याःचाः थूपिं जनप्रतिनिधि वःगुलिं आः स्थिति भवा पाःगु खः । मखु धइगु खःसा मेमेपिनसं सम्भ्रान्त वर्ग खनाच्चंगु नेवाः समुदायाया अवस्था गुलितक बांलाः धइगु थज्याःगु परिस्थिति खनेदु । आः देय् दबूया भवन दय्केत्यंगु धइगु येँ महानगरपालिकाया आर्थिक ग्वहालिं खः ।
देय् दबू धयागु नेवाःतय्गु राष्ट्रिय संगठन, नेवाःतय् हक, अधिकारया नितिं सः ल्हवनेमाःगु संस्था । भाषा, कला, साहित्य, संस्कृतिया संरक्षणया ख्यलय् ज्या याय्माःगु संस्था । थज्याःगु सकतां ज्या याय्कत थःगु हे ज्याकु अले भवन दय् हे माः । थःगु हे भवन दइगु ल्यं ७ पेजय्

धम्मवती गुरुमाया प्रतिमूर्ति पिथनीगु

• लहना संवाददाता
धर्मकीर्ति विहार सीघःया प्रमुख श्रद्धेय अनागारिका धम्मावति गुरुमाया प्रतिमूर्ति दय्काः पिथनीगु जगु दु । वसपोल गुरुमां प्रमुख जुयाच्चनाबिज्याःगु धर्मकीर्ति विहार वसपोलया धम्मावति गुरुमाया प्रतिमूर्ति दय्काः पिथनेत्यंगु खः ।
वंगु गुरुपुन्हिकुन्ह ९० दँय् क्यनाबिज्याःमह शासनधज

धम्माचरिय अम्ममहागन्धवाचक पण्डित भाषा थुवाः श्रद्धेय अनागारिका धम्मावति गुरुमाया बुन्हिया लसताय् वसपोलाय प्रतिमूर्ति पिथनेत्यंगु खः ।
नेपाःया थेरवाद बुद्ध शासनिक ख्यलय् ज्वःमदुगु योगदान बियाबिज्याःमह वसपोलया ९० दँ बुन्हिया लसताय् वंगु छुं दिं न्यः जक नागरिकस्तरं हंगु खः । अथे हे ल्यं ७ पेजय्

Trendiest Fashion At Price You Love

ufo the clothing store

तान्चःया पासा कूल्फी/आइसक्रिम भपिया दिसेँ ।

Himalayan Ice

चोको बार १ कस किन्दा २०० को थुवा कूल्फी ५० पिस पि ५०००, आइसक्रिम १० पिस किन्दा २० को १०० पिस कूल्फी पि २० कस्को १०० पिस किन्दा २० को १०० पिस कूल्फी पि १० कस्को २०० पिस किन्दा २० को १०० पिस कूल्फी पि

५०% डिपोजिटमा फ्रिज उपलब्ध छ ।

सुवेचनायक नगरपालिका, वडा नं. १, सिकटार बजार, काठमाडौं

नेवाः राष्ट्रिय म्ये

च्वमि : दुर्गालाल श्रेष्ठ लय् चिनामि : तिर्थ माली

धुन दने धुन सँन्त्यलं भी फुक्कं हे छम्ह जुइ धुन भीगु लागाय् भी स्वयं हे जः जुया धुन लुइ धुन ह्यांगु भुमिइ अष्टमण्डल ह्यांगु चाः दुने थी नगु भीगु नेवाः ध्वाँय् थ्व हे खः ज्यान भी सकस्यां छगू जातितय् स्वायत्त राज्य लुइ कर्पं च्वय् भिलिमिलिं राष्ट्र भःभः धाय्क न्ह्याके भीगु चःतिं भीगु हिं

सम्पादकीय

काय् मियाः च्यः न्यानाचवनापिं भी

छगू खँ सिलला ? आः भीथाय् सकभनं वाउँसे वाउँसे च्वनीगु जुल, हरियाली खनेदइगु जुल । छिं छुं बालेनं थाय्थासय् गमला तइ, स्वांमा, सिमा पी अले दक्कभनं हरियाली जुइगु जुल धाय्त्वन धकाः च्वना ला ? मखुनि, श्रावण वल का श्रावण । आः हानं छुं छिं श्रावण वल, वा वइ, थाय्थासय् घाँय्, स्वांमा, सिमा ब्वलनावयाः हरियाली जुइन धकाः च्वना ला ? व न मखु न्हां । आः ला थन सोमबाः पछिं मिसात वाउँक लँ फिनाः, वाउँगु चुरा न्ह्यानाः वइबलय् सकभनं वाउँसे वाउँसे खनेदइगु जुल जकं धयागु का । न्हापा न्हापा जसा लछि जक वाउँसे च्वनीगु, थुगुसी ला अझ निला हे वाउँसे च्वनीगु जुल । छाय्कि मलमास श्रावण महिनाय् लाःगुलिं श्रावण हे निला निला दइगु जुल नि ।

आः गुलिसिनं धाय्फु, मिसातय् यथे फी, यथे ती, छाय् कपाः स्याकेमाःगु ? पक्कां खः, मनूतय् थः यःकथं ती, फी दु, उकी सुनां कपाः स्याकेमाःगु ला पक्कां मखु । तर न्ह्यसः थ्व खः कि, श्रावणय् वाउँक फीगु, तीगु भीगु नेवाः संस्कार, परम्परा खःला ? श्रावणय् जक मखु, हरेक सोमबाः महाःद्यः पूजा याय्गु ला पाय्छि खः । श्रावणय् महाःद्यःया विशेष पूजा जुइ, तर महाःद्यः पूजा याय्त वाउँक फीमाःगु, तीमाःगु चलन गनं वल धइगु मू न्ह्यसः खः ।

आः श्रावणया हे खँ ल्हाय्, न्हापा न्हापा गथांमुगःबलय् मिसातय् ल्हातय् लँचा तय्गु चलन दुगु खः । लँचा घाँय् ह्याः, उकियात निनाः उकी माःमाःगु थीथी हलंज्वलं तयाः लँचा दय्काः ल्हातय् तइ । प्राकृतिक हलंज्वलं हे छ्यलाः दय्कीगु लँचा छ्यंग्या लागिं नि नं नी । तर आः लँचा दय्काः तय्गु चलन मन्त, मेहेन्दी तय्गु चलन वल । मेहेन्दी तयाः उकिया केमिकलं छ्यंगुलिइ नकारात्मक असर याःगु घटना नं मज्गु मखु तर, भारतीय च्यानल व फिल्मं प्रभावित भीसं मेहेन्दीयात हे प्रोत्साहित यानाच्वन ।

उलि जक मखु, इहिपाबलय् नं मेहेन्दी, हल्दीया चलन हया, चादरया चलन हया, दुलहाया लाकां सुचुकेगु चलन हया । गुंपुन्हिबलय् शैव नेवाःतय् गुंपुचः चीगु चलन दुगु, तर आः रक्षा बन्धन धकाः तःकेहँपिन्सं दाजुकिजायात राखी चिकेगु चलन सुरु जुल । प्वाथय् दुम्ह म्हाय्मचायात धौबजि नकेगु स्वयां बेबि सावर शुरु जुल । जन्महिबलय् छ्यँय् सगंयात थाक् ताय्काः केक ताय्गु याना ।

थज्याःगु दक्कं ज्याखँयात भीसं आधुनिकताया नां बिया । थःगु हाकुतिना छ्वया, कतःपिन्त तःधं खंकाः नालाच्वना । व नं छाय् कपाः स्याकाच्वने माल धइगु जुइफु । तर गनं भीसं काय् मियाः च्यः न्याय्गु ज्या जकं यानामच्वना ला धकाः छकः नं बिचाः याय् । कर्पिनिगु चलन दुतहयाः म्वाःगु चलन थप याय्गु अले थःगु हे चलनयात थाक् धाय्गु पाय्छि जुइला ?

मेयरयात कानून माने याय्मखु धाय्गु छुट गनं दइ ?

दिलिप शाही “शाण्डिल्यज्जु”

सामाजिक सञ्जालय् यँ महानगरपालिकाया मेयर बालेन साहया चर्चा जुयाच्वंगु दु । मेयर साहया ज्यायात कयाः चर्चा याय्गु इवल्य् थीथी कथंया क्रिया व प्रतिक्रिया नं वय्गु यानाच्वंगु दु । विशेष यानाः मेयर साहं यँ महानगरपालिका दुने तयातःगु बँ पसः चीकेगु, थीथी थासय् तयातःगु मोटरसाइकल पार्किङ चीकेगु ज्या न्ह्याकाच्वंगु दु । फुटपाथ पसः तयाच्वपिन्त थंगु खँयात कयाः गुलिस्यां तारिफ यानाच्वंगु दुसा गुलिस्यां थःगु न्हिथं कमाइ यानाः नय्गु ज्या लाकाकाःगु धासें उकियात कयाः विरोध जुयाच्वंगु दु । यँ महानगरपालिकाया प्रहरीं बँ पसः चीकेगु इवल्य् लँय् तयातःगु पसः चीकेगु जक मखसं खःमू, ठेलागाडा वा साइकललय् तयाः मीगु सामान जक मखु साधन नापं जफत याय्गु यानाच्वंगु दु । बँ पसःया कारणं लँय् जाम जगु धासें फुटपाट चीकेगु अभियानं छेके मेयर बालेनया तारिफ याय्गु यानाच्वंगु दुसा मेखे विरोधया सः नं उतिकं थ्वयाच्वंगु दु ।

खः यँ महानगरया सवारी जाम म्ह्वः याय्माः । थ्व खँय् विवाद मदु । अले मू सतकय् वा सतकपेटीइ तयातःगु पसः चीकेमाः । सतकपेटीइ तयातःगु पसःया कारणं लँजुवाःयात पंगः थनाच्वंगु दु । सतकपेटीइ तयातःगु पसः चीकेवं छुं भचा लँजुवाःतय्त ग्वहालि हे जगु दु । तर यँ महानगरपालिकाया प्रहरीं सतकपेटी जक मखु, यातायात साधनयात गुगु नं कथंया पंगः थनामच्वंगु पसः नं चीकेगु यानाच्वंगु दु । थुकिं यानाः मेयर साहया विरोध जुयाच्वंगु खः । अझ जफत याःगु सामान लित बीगु इवल्य् नं बछि जक सामान लित बीगु यानाच्वंगु दु । मेगु सामान नगरप्रहरीं छु याइगु खः धइगु खँ आःतक जनतां स्युगु म्दुनि । मेखे गुलिखे दुने दुने गल्लीइ लाःगु सामान नं जफत याय्गु यानाच्वंगु दुसा थीथी थासय् दिकातःगु मोटरसाइकल ट्राफिक प्रहरी लिसे जानाः ल्हवनाय्केगु यानाच्वंगु दु । मेयर साहया आदेश कथं यानाच्वंगु गुलिखे ज्यायात कयाः कानुनी न्ह्यसः नं ब्वलनाच्वंगु दु ।

यँ महानगर प्रहरीं फुटपाथ पसः सामान जफत याय्गु यानाच्वंगु दु । तर कानुनतः अज्याःगु सामान जफत याय्गु अधिकार यँ महानगरपालिकायात मदु । न त थ्व अधिकार सरकारयाके हे दु । थ्व अधिकार दुसा केवल अदालतयात दु । तर थःगु हे आदेशया नामय् नगर प्रहरीं यानाच्वंगु गलत ज्यायात मेयर साहं भिक्ते धाःसा स्वयाच्वंगु मदु ।

मेयर साहया आदेशया नामय् थीथी थासय् अनावश्यक रुपं हस्तक्षेप याय्गु ज्या नं महानगर प्रहरीं यानाच्वंगु दु । लँ तबाला याय्गु नामय् सर्वसाधारणया जनताया छँया पःखाः थुनेगुनिसें गुलिखे गलत ज्या महानगर प्रहरीं यानाच्वंगु दु । थथे लाथेपाथे याय्गु इवल्य् स्थानीय जनतां आदेशया भ्वं ग्व धाय्वं लिहां वय्माःगु अवस्था नं जुयाच्वंगु दु । देय् न्ह्याकेगु निरिं कानुनी अनुशासन माः । तर मेयर साहं यानाच्वंगु गुलिखे ज्यां कानुनया

देय्या कानुन माने याय्त बाध्य जुइ । यदि उकथं कानुन उल्लंघन यात धाःसा अदालतं माःगु कथं कानुनी कारबाही याय्फु । थ्व विश्वन्यकया प्रचलन खः । अले यँया मेयर साहयात जक देय्या कानुन माने याय्मखु धाय्गु छुट गनं दइ । अदालतं गलत आदेश बिल धाःसा उकियात उपाय मालेगु थाय् अदालत हे खः । अले देय्यन्यकया स्थानीय सरकार धइगु नेपाःया संविधान व कानुन कथं स्थापित जगु संस्थात खः । नेपाःया संविधान व

खः यँ महानगरया सवारी जाम म्ह्वः याय्माः । थ्व खँय् विवाद मदु । अले मू सतकय् वा सतकपेटीइ तयातःगु पसः चीकेमाः । सतकपेटीइ तयातःगु पसःया कारणं लँजुवाःयात पंगः थनाच्वंगु दु । सतकपेटीइ तयातःगु पसः चीकेवं छुं भचा लँजुवाःतय्त ग्वहालि हे जगु दु । तर यँ महानगरपालिकाया प्रहरीं सतकपेटी जक मखु, यातायात साधनयात गुगु नं कथंया पंगः थनामच्वंगु पसः नं चीकेगु यानाच्वंगु दु । थुकिं यानाः मेयर साहया विरोध जुयाच्वंगु खः । अझ जफत याःगु सामान लित बीगु भवल्य् नं बछि जक सामान लित बीगु यानाच्वंगु दु ।

तय्यं उल्लंघन जुयाच्वंगु दु ।

वंगु छुं न्हिं न्ह्यः जक छू भारतीय फिल्मय् नेपाःया विभूति सीता भारतया म्हाय्मचा जगु धइगु खँया बहानाय् यँया थीथी थासय् च्वंगु सिनेमा हल्य् सिनेमा क्यनेज्या दिकेगु आदेश मेयर साहं बिल । उकियात कयाः चलाचित्र वितरकतय्सं उच्च अदालत यलय् मुद्दा दर्ता यात । मुद्दाया सुनुवाइ यासें अदालतं हिन्दी फिल्म हल्य् क्यनेमते धइगु आदेश कार्यान्वयन मयाय्त आदेश बिल । तत्काल मेयर साहं थम्हं अदालतया आदेश माने याय्मखु धकाः सामाजिक सञ्जालय् पोष्ट यात । गुगु पोष्टयात कयाः नं पक्ष व विपक्ष दथुइ छगू कथं बहस न्ह्यात । तर देय्या संविधान व कानुन माने मयाय्गु धइगु छू पदय् स्थापित जुयाच्वम्ह व्यक्तियात ल्वःगु खः कि मखु धइगु न्ह्यसः धाःसा ब्वलनाच्वंगु दु । देय्या छम्ह मेयर हे देय्या संविधान व कानुन माने मयाय्गु खँ धाय्गु खःसा कानुनयात सुनां माने याय्गु ? कानुन माने मयाय्गु खःसा थःगु विरुद्ध लाःगु मुद्दायात कयाः छाय् अदालतय् वनेगु ? यदि मेयर साहं थें देय्या फुक्क जनप्रतिनिधिं कानुन माने याय्मखु धाल धाःसा देय्या अवस्था छु जुइ ?

गुगुं नं देय्या नागरिकं सम्बन्धित

कानुन कथं स्थापित संस्थां हे कानुन माने मयाय्गु धइगु तःधंगु विडम्बना खः । कानुन फुकासितं बराबर जुइ, सर्वसाधारण जनता जुइमा, अथवा देय्या उच्च पदय् थ्यपिं राजनीतिक व्यक्ति वा कर्मचारी ।

अथेला स्वनिगः नेपाःया राजधानी खः । अले राजधानीइ वयाः छुं याय्गु म्हास विश्वया जनतां खंकेगु यानाच्वंगु दु । स्वयम् मेयर साहया खँ ल्हाय्गु खःसा वय्कः न्हापा यँया स्थानीय वासिन्दा मखु । वय्कःया परिवार नं छुं ई न्ह्यः जक यँय वयाः च्वंःगु खः । अथे धइगु ब्वनेत वा लजगाः याय्गु निरिं नं आपालं मनूत राजधानी वय्गु यानाच्वंगु दु । अले राजधानीइ वय्कःकाः थन हे छँ दय्काः च्वपिं मनूत स्वनिगलय् आपालं दु । उकथं हे रोजगारीया निरिं नं देय्यन्यकया मूनत स्वनिगलय् वय्गु यानाच्वंगु दु । थःगु थासय् रोजगारी मदयाः राजधानीइ छुं याय्त वइपिंत पनेगु ज्या गुगु जुयाच्वंगु दु, थुकिं छेके बेरोजगार अप्वय्की सा मेखे थन हे छुं यानाः नय् धाईपिंत हतोत्साही यानाच्वंगु दु । देशय् अवसर मदु धकाः थौं लखौं जनता विदेश वनेगु यानाच्वंगु दु । तर छुं छुं मनूत थःगु देशय् ज्या यानाः नय्धाःसां उमित लितुलीगु ज्या उचित मखु ।

छु खः ले अधिकमास, मलमास वा पुरुषोत्तम मास

बिराजकाजी राजोपाध्याय

नखःचखःया रँ
लहायबलय् अधिकमास
धुंकाःया हरेक
नखःचखःत भिन्नुनिसें
नीन्हु ल्युने लाःवनी ।
थौकन्हय् वःगु
श्रावणया सोमबार
धनेगु भवलय् थुगुसी
श्रावणय् अधिकमास
लाःवःबलय् थीथी
बिचाः ताय्दयावःगु ।
गुलिसिनं श्रावणय्
अधिकमास लाःगुलिं
च्यागू सोमबार धलं
दनेज्यू धालसा गुलिसिनं
अधिकमासय् महाःघःया
धलं दनेमज्यूगु
अधिकमास धुंकाःया
श्रावणय् जक धलं
दनेमाःगु नं धाःगु दु ।
अधिकमासय् बिशेष
यानाः नारायण घःयात
पुज्याय्गु चलन दु ।

लगभग स्वदैय् छकः वङ्गु, अधिकमास, थुगुसी थौं अर्थात श्रावण २ गतेनिसें न्ह्यात । नेपाल सम्वत कथं थुगु लायात अनला धयातल । थुकियात पुरुषोत्तम मास नं धाःसा, अप्वः जूवःगु अधिकमास अथवा मेमेगु भिन्नालाया खिाति तुलाः वःगु मास मल मास धकाः नं धाय्गु याः ।

भीसं दच्छिया ३६५न्हु दइ धकाः धयाच्वना । थ्व भीसं धयागु धङ्गु सूर्यमानया लिधंसाय् खः । तर चन्द्रमानया लिधंसाय् स्वल धाःसा दच्छिया ३५४न्हु जक दइ । थ्व ल्याखं चन्द्रमान व सूर्यमानया दथुइ दच्छिया दुने ११न्हु पाइगु जुल । थुकथं पाइगु नं ३२ ला १६ न्हु व ४ घडिलिपा लच्छि अप्वः पिहांवङ्गु खः । स्वदैय् छकः थुकथं लाःवङ्गु अधिकमासय् छुं नं भिंगु ज्या, इहिपा, कयतापूजा आदिलिसें कयाः थुगु हे लाय् बापिक श्राद्ध अथवा छुं नं कथंया ततःधंगु पूजा नं याय्मज्यूगु मान्यता दु । उलि जक मखु, न्हूगु छँ वा बुँ न्याय्गु, न्हूगु छँय् दुहां वनेगु, न्हूगु ज्या न्ह्याकेगु वा न्हूगु ज्याय् लगानी याय्गु तक्कं मज्यू धकाः थीथी पुराणय् न्ह्यथनातःगु दु । उलि जक मखु, थुगु लाय् ला न्हूगु लँ न्याय्गु वा फीगु तक नं याय्मज्यू धकाः गुलिखे धार्मिक सफुतिइ धयातःगु लुइकेफइ । अथेजुयाः थुगु लाय् थुकथंया छुं नं ज्या याइमखु ।

थुगु लाय् न्हूपिं त्यपु नापं च्वनेमज्यू धङ्गु नं मान्यता दु । न्हूपिं त्यपु नापं च्वनाः गर्भधारण जूसा उगु इलय् गर्भय् च्वंमहा मचाया उसांय् अवस्था बांमलाइगु, छँया भौमचा थःछँय् मवं वा छँय् हे च्वनाच्वंसा माजुयात व भाःतयात मभिनं जुइगु आदि आदि खँत नं समाजय् प्रचलित दु । थुकथं अधिकमासय् थीथी ज्यात याय्मत्यःगु वर्णन थीथी पुराणय् व भीगु समाजय् न्यने, स्वयंफइ । थज्याःगु त्यःमत्यःया ल्याखं अधिकमासयात समाजय् मभिंगु ला कथं नं कायेगु याः ।

थुगु लाय् बूदिं लाःसां उकिया पाय्छि लच्छि लिपा जक बुदिं न्यायेकी, थुगु लाय् याइमखु । तर अधिकमास जुयाच्वबलय् हे बूह मचा वा मनु खःसा जन्मिन्ह न्याय्केत अधिकमासं पनीमखु । अथे हे, लय्या श्राद्ध नं थ्व लां पनीमखु । तर दकिला धाःसा भिनिगुगु लाय् याय्धुंकाः नं भिस्वंगुगु लाय् हाकनं

छकः श्राद्ध याइ । नखःचखःया रँ लहायबलय् अधिकमास धुंकाःया हरेक नखःचखःत भिन्नुनिसें नीन्हु ल्युने लाःवनी । थौकन्हय् वःगु श्रावणया सोमबार धनेगु इवलय् थुगुसी श्रावणय् अधिकमास लाःवःबलय् थीथी बिचाः ताय्दयावःगु । गुलिसिनं श्रावणय् अधिकमास लाःगुलिं च्यागू सोमबार धलं दनेज्यू धालसा गुलिसिनं अधिकमासय् महाःघःया धलं दनेमज्यूगु, अधिकमास धुंकाःया श्रावणय् जक धलं दनेमाःगु नं धाःगु दु । अधिकमासय् बिशेष यानाः नारायण घःयात पुज्याय्गु चलन दु ।

भिन्नाला दङ्गु थासय् दच्छिया भिस्वला जुयाः लच्छि अप्वः वङ्गु कथं हे थुगु लायात अधिकमास धाय्गु याःगु खः । व हे कथं थुगु लायात पुरुषोत्तम मास धकाः नं धाय्गु याः । थुकियात पुरुषोत्तम मास छाय् धाल धैगु खँय् नं छनू न्ह्यइपुसेच्वंगु किम्बदन्त समाजय् प्रचलित दु ।

“धयावःकथं दच्छिया दुने हरेक लाया थःथःगु स्वामी दु । तर स्वदैय् छकः वङ्गु भिस्वंगुगु लाया धाःसा सुं नं स्वामी मदु । थुकथं थः स्वामी मद्याः निराश जुयाच्वंमहा अधिकमास अथवा भिस्वंगुगु ला नारायणघःयाथाय् वन । अले थः स्वामी मदुगु व थःत नं मेमेगु लातयुत थं स्वामी क्वःछिनावीत इनाप यात । थुगु खँय् नारायणघवं थःगु थीथी रूपमध्ये छनू पुरुषोत्तम हे अधिकमासया स्वामी जुयावीगु खँ धाल । थुकथं अधिकमासया स्वामी पुरुषोत्तम जुल ।

व पुरुषोत्तम नारायण स्वामी जूगु ला जुयाः थुकियात पुरुषोत्तम मास धाय्गु यात ।’ थ्व हे कथं अधिकमास वा पुरुषोत्तम मासया स्वामी नारायणघः जूगुलिं हे थुगु लाय् बिशेष यानाः नारायणघः पुज्याय्गु चलन दुगु खः ।

नेवाःतय् धाःसा थुगु लाय् बिशेष यानाः मच्छेगामय् मत्स्यनारायणघः दर्शन याः वनेगु चलन दु । सत्ययूगय् नारायणघवं लोकया उद्धार याय्त् न्याया अवतार कयाबिज्याःगु धङ्गु बाखं दु । व हे न्याया अवतारायात मत्स्यनारायण धाङ्गु खः । नारायणघवं मत्स्य अवतार कयाबिज्याःगु थाय् मच्छेगां हे खः धङ्गु बिशवास समाजय् दु । व हे कथं अन नारायणघा मत्स्यनारायण अवतारया देगः नं स्थापना यानातःगु दु । मलमासय् सकसिया व हे थासय् वनाः मत्स्यनारायण दर्शन याःवनेगु याइ । मत्स्यनारायण घःया आराधना याइगु ला जुयाः थुगु लाय् न्या नय्मज्यू धङ्गु नं मान्यता दु ।

अथर्ववेदय् थुगु लायात ईश्वरया आवास गृह नं धयातःगु दु । अथे हे शिवपुराणय् अधिकमास धङ्गु साक्षात शिवया हे स्वरूप नं धयातःगु दु । अधिकमासयात बिशेष यानाः पुजा आराधना याय्गु, दानपुण्य याय्गु ला कथं ब्याख्या यानातःगु दु । मेगु इलय् सच्छिदैय् याःगु दानपुण्यया धर्म अधिकमासय् छन्हुं याःगु दानपुण्य हे प्राप्त जुइगु धयातःगु दु । अय्जगुलिं थुगु लाय् आपाःसिया दानपुण्य हे

याय्गु याइ । म्वःलुहयाः नारायणघः दर्शन याय्गु, मेपिन्त दानपुण्य याय्गु आदि थुगु लाय् याःसा तःधंगु धर्म लाइगु धार्मिक विश्वास दु ।

थुगु सकतां रँत स्वयंबलय् अधिकमासयात छुं नं कथं मभिंगु ला कथं काय्माःगु आवश्यकता मदु । भीसं न्ह्यानिहथं गुलि बांलाःगु वा गुलि बांमलाःगु ज्या याइ, उकिया ल्याःचाः भीके हे दयाच्वनीमखु । जीवनया छुं ई भीसं मेपिनिगु नितिं नं बिचाः याय्त, मेपिन्त ग्वहालि याय्त आदिना नितिं नं फ्याय्माः । अधिकमासं भीत व हे शिक्षा बिचाच्वंगु खनेदु । थीथी कथंया त्यःमत्यःया नियमं स्वदैय् छकः जूसां भीसं सात्त्विक जीवन हनेत प्रेरित याःगु खः । खालि नखःचखः यानाः न्ह्यइपुकेगु, थीथी उत्सव न्याय्काः थःपिनि जक लसता हनेगु स्वयां बरु स्वदैय् छकः जूसां थःगु आवश्यकता, थःगु मनंतुना ल्वःमंकाः मेपिन्त नं ग्वहालि याय्गु, मेपिनिगु आवश्यकताया वस्तु दान यानाः ग्वहालि याय्गु याय्माः ।

गन तक्क मभिनं, मत्यः धाय् गुया रँ खः, भीगु धार्मिक समाजय् भीसं घः पुज्यानाच्वना, घःया नामय् हे त्यःमत्यः, ज्यूमज्यूया रँ ल्हानाच्वनासा स्वयम् नारायणघः स्वामी जुयाच्वंगु, शिवया स्वरूप हे नालातःगु अधिकमास गुकथं मभिनं जुइ । अय्जगुलिं थुगु लाय् छुं नं मभिनं जुइगु, व थुगु लायात बांमलाःगु ला कथं बिचाः यानाच्वनेमाःगु खनेमदु ।

आयो नून खाउं स्वस्थ रहौ

गठसंनम आयो आयो नून यसले स्वास्थ्यका लागि राम्रो छ

आयो नूनको विशेषताहरूः

१. १००% शुद्ध नूनको छैन, उक्त नूनमा राम्रो चिउडो, अर्को चिउडो पनि नै छैन।
२. अत्यन्तै सानो, चलायमान, कल्पवृक्ष, ३३३ थपि हुन्छ।
३. अत्यन्तै सुखो र तातो पचन हुन्छ र राम्रो रूपमा अवशोषण हुन्छ।
४. स्वास्थ्यका लागि राम्रो छ।
५. अत्यन्तै सानो र चलायमान।
६. अत्यन्तै सानो र चलायमान।
७. अत्यन्तै सानो र चलायमान।

संज्ञा चिह्नको सुरक्षा रक्षा

राम प्रजापति प्रोप्राइटर

हारती मिठाई भण्डार
(रुच्छ शाकाहारी)

कालिमाटी चोक, टाकेस्वर मार्ग, काठमाडौं ।
फोन नं. : ०१-५३७२१९९, मो. ९८०३९८०६९९

यहाँः-विवाह, व्रतबन्ध, पार्टी, पिकनिक, तथा अन्य शुभ कार्यको लागि अर्डर अनुसार मिठाईहरू तयार गरिन्छ ।

ଭାସ୍କରୀ

ଶତ୍ରୁତେ ଶ୍ରୀରାମ ଓ ଗଣାଭାଷା

ପାଠକମାନଙ୍କୁ ପଢ଼ାନ୍ତୁ

खोकनाया नेवाःछैं व उकिया ताजि

दानदास श्रेष्ठ

एमाफिल-पीएचडी ब्वनामि, त्रिवि
नेपालभाषा केन्द्रीय विभाग

प्राणी मात्रयात मदयक मगाःगु छु
तःधंगु आधारभूत आवश्यकताया वस्तु
खः - वासस्थान। मनुतयगु वासस्थानया
शैली हरेक देशय फरकफरक जुइ।
अभ देशय दुने नं थाय अनुसार छैंया
शैली फरक जुयाच्वंगु खनेदु। हलमय
नेवाःछैं निर्माणया थःगु हे बिस्कया
मौलिक शैली दु, गुकियात आःतक सुनां
नं ध्वयफुगु खनेमदुनि (श्रेष्ठ, नेसं १११८,
पृ.१)।

खोकनाय नेवाःछैं थीथी ताजिकथं
खनेदु। गथेकि- द्यःछैं, लायकूछैं,
गुथिछैं, मनु च्वनेगु छैं व सतः छैं। थौंया
विकसित देशय थें बहुतल्ले मजूसें
नेवाःतय परम्परागत छैं प्यतजाःतक जक
जुइ। अथेजुयाः नेवाःछैं छैंदि (छैं दीगु
थाय), मातं (मा अंगलय दीगु थाय),
च्वतं (च्वय्या तं) व बैगः (नसात्वेसा
बुइगु थाय- 'किचेन') तक जक दइ।
अले जाः नं ततःजाः जुइमखु। छैं दथु
अंगः तयाः निद्या यायगु चलन दु। गनं
जगाया अवस्था स्वयाः स्वद्या, प्यद्या,
न्याद्यातकया नं छैंत खनेदु। दथु अंगः
बल्लाक दयकीगुलिं भुखाचं नं उलि
स्यंके मफइगु नेवाःछैंया विशेषता खः।
९० सालया तःभुखाचं नं स्वनिगःया
गुलिखे नेवाःछैंतयत छुं असर यायमफुगु
मू हुनिं बल्लाक दयकातःगु अंगः
खः। लुमकेबहःजू ९० सालय भुखाय
ब्वःबलय यैंया थैंबहि भगवानबहाः
लिकक च्वंगु छखा छैंया बुइगलय
पोतासि, कसि याना न्यातजाः जुइक
तयातःगु चाया थलबल तक सँ जक सन,
कुतुंवयाः छुं क्षति मजू। लिपा न्येकेने
याःबलय व छैंया मजबुत दथु अंगः
धइगु सीदत। उकिं परम्परागत नेवाः
छैंया छुं विशेषता भूकम्प प्रतिरोधक
खः धैगु स्पष्ट जू।

नेवाःछैंया मेगु महत्वपूर्ण विशेषता
धयागु सुरक्षा व प्रतिरक्षा नं खः। नेवाःत

पुचः मुनाः (Cluster) च्वनेयःपिं
सामाजिक प्राणी खः। उकिं उमिगु
छैं छखां मेगु छैं स्वातुमनु स्वानाः
दयकातःगु खनेदु। नापं लँयसं लाःगु छैं
दुने चुक व मेमेगु छैंत नं लिकलिकसं
दयाच्वनी, गुकिं मालीबलय समुदायया
मनुत उमिमय छथासं मुनेगु लकस
चूलाइ। त्वालं, देशं पिनेयापिं मनुतपाखें
सुरक्षा, प्रतिरक्षा, आत्मरक्षाया लागिं थ्व
बांलाःगु पक्ष खः। जन्म, मृत्यु, बिहा,
कयतापूजा, बरे छुइगु, इहि, बाःन्हाः,
जंकवलिसें मेमेगु विविध सामाजिक
ज्याखँया निमित्तं मंकाः ज्या यायमालिगु
इलय नं थथे छथासं गुचमुच च्वनेगु ज्या
तच्चकं सार्थक व लाभदायक जुयाच्वंगु
खनेदु।

थथे समाजय भ्यलयपुनाः
च्वनेयःपिं नेवाःतय छैं बनौटया
दृष्टिकोणं ग्वताजिया दइ जुइ ? थुकिया
लिसः बीत न्हापां विविध क्षेत्रय दृष्टि
बीमाःगु स्पष्ट जू। गथेकि- १. निर्माण,
२. व्यापारिक, ३. आवासीय, ४.
समाजसेवा भाव, ५. अवस्थिति, ६.
जातीय वर्गीकरण व मेमेगु।

१. निर्माण- परम्परागत
नेवाःछैंया स्वरूप प्यतजालं च्वय मनु
धैगु स्पष्ट जुइधुकल। समाजय आर्थिक
सम्पन्नताया आधारय व पुलांगु जातीय
वर्गीकरणया दृष्टिं छैंतिसें प्यतजाः तकया
छैंत निर्माण जुयाच्वंगु खनेदु। सीमान्त
वर्ग व आर्थिक रूपं विपन्न समुदायया
छैं छतजाः जुइ। अन सामान्य लुखा
व इयाः छपाः छपाः हे जक दइ। छैंदि
हे छैंया संसार भाःपीमाःगु बाध्यता थन
दइ। वैज्ञानिक व वातावरणीय दृष्टिकोणं
थ्व तच्चकं हे न्यायसंगत खनेमदु। उयां
भच्चा च्वय्यापिनि नितें बायू नितेंत्या
जाः छैं जुइ। थन मूलुखा व उकिया च्वसं
तिकिइयाः दइ। थञ्चःगु छैंयं नं आर्थिक
स्थितिकथं गुलिस्यां 'आयँपा पौ' (श्रेष्ठ,
नेसं १११८, पृ.३०) सा गुलिस्यां 'सुपौ'
जक तइ। च्वय्या तल्लाथ थहाँ वनेत छु
न्यय तपिंया सिँया सामान्य स्वाहाने दइ।

थ्वसिबें च्वय्या वर्ग स्वतँजाः
दयकी। थुकिइ नं मूलुखां च्वय
तिकिइयाः छपाः वा निपाः तइ।
वयां च्वय्या तल्लाय इयाःया नापं
गुम्हगुम्हेस्यां हल्का सामान्य बार्दली नं
तःगु सीदु। थुज्वःगु स्वतजाः छैंयं जुजुया
दरबार व लायकूया पिने मन्त्रीतयछैं ज्या
याइपिं मनुत च्वनी। अथे हे प्यतजाः
छैं दयकाः उकिसनं 'आयँपापौ' न पलिं
चिनाः च्वनीपिं उबलेयापिं 'भीभीआईपी'
थें सम्भ्रान्त परिवारय लाः वः। स्वयम

जुजु, मन्त्रीतय छैं प्यतजाःसिबें अप्ठः
खनेमदु। नेवाः छैंया थ्व हे न्हापानिसेंया
प्रचलनय खोकनाया परम्परागत
नेवाःछैंत नं लाः वः।

नेपाःदेशय हे दकलय न्हापां बिजुली मत च्याःगु नेवाःछैंतः

खोकनाया थुज्वःगु हे स्वतजाःगु
छखा छैं छगू बिस्कं हे इतिहास
कःघानाच्वंगु दु। व छैं भन्डै सत्यादं
(१५० वर्ष) न्हयः निर्माण जूगु
खनेदु। छैंथुवाः सिधिलाल डंगोल
राणा प्रधानमन्त्री चन्द्रशमशेरया पालय
राणातयगु ज्या याइम्ह छम्ह खोनामि
जुयाच्वन। नेपालय न्हापां बिजुली
मत नेसं १०३२ य व हे सिधिलाल
डंगोलया खोकनाया छैंतं शुरू जूगु
जुयाच्वन। थुकिया छगू चिकिचाधंगु
इतिहास थथे दु -

राणा प्रधानमन्त्री चन्द्रशमशेरं
थौंसिबें १११ दँ न्हयः नेपालय बिजुलि
मत हःगु खः। चन्द्रशमशेरं ने.सं.
१०२८य युरोप भ्रमण यानावयुंकाः
अनया जनजीवनं प्रभावित जुयाः
नेसं १०३० य फर्पिङ्ग जल विद्युत्
परियोजना शुरु यात। शुरु जूगु निर्दं
हे आयोजनाया ज्या क्वचाल, बिजुली
मत च्याइगु जुल।

बिजुली, करेन्ट धालकि आः
नं मनुत उलि हे ग्याःनि। करेन्ट ध्वस्त
याइ धैगु मनोविज्ञानं जुजु, महाराजा,
सर्वसाधारणलगायत सकल मनुतय
नुगः थियाच्वंगु दु। उकिं बिजुली मत
वःगु खुशियाली छखे दुसां मेखे करेन्ट
ध्वस्त याइ धैगु ग्याःचिकुं दरबारय तकं
न्हापां मत च्याकेगु आँट याय ग्यानाः
थःथाय ज्या याइम्ह खोकना गांयाम्ह
सिधिलालया छैंयं बिजुली मत
च्याकेगु प्रस्ताव जुल। फर्पिङ्गय वनेगु लँ
न खोकनां पायक जुगुलिं सिधिलालया
छैं ल्यःगु जुयाच्वन। तर सिधिलालया
नुगलय धाःसा स्वां मह्वः। अथे जुयाः
छैंया पिनेपट्टी धुंछ्यंया छगू आकृति
दयकाः तयाबिल। धुंया म्हुतुइ होल्डर
जोडे यात। बहनी हे मत च्यात।
गां हे भलललल धाल। तर सुथय
जुइकाः मत स्यायत स्वीच धाःसा
सिधिलालयाके मनु। स्वीच फर्पिङ्गय
तयातःगु जुयाच्वन। न्ह्यागुसां नेपाःया
इतिहासय बिजुली मत न्हापां जनताया
छैंयं च्यात, नेवाःया छैंयं च्यात।
अनलिं स्वनिगःया थायथासय विद्युत्
प्रसारण लाइन विस्तारया क्रमय बिजुली
लट्टा थनेगु ज्या जुल। हरेक लट्टाय '
चन्द्रज्योति' धकाः नैपौ तिकातःगु

उबलय यक्वस्यां अनुभूति यानावःगु खँ
खः।

नेपाःया इतिहासय न्हापां मत
च्याःगु उगु नेवाःछैं प्रसिध्द नेवाः बस्ती
खोकनाया रूद्रायणी द्यःछैंया पूर्वपाखे मूल
लँय दक्षिण स्वयाः आः नं धस्वानाच्वंगु
दु। उगु छैंयं थौंकन्हय छैंथुवाःत मच्चं
धैगु स्थानीय अभियन्ता असोज
महर्जनया धापू दु। बरू न्हापां च्याःगु
मत तयातःगु धुंछ्यं मूर्तिया क्वसं मातंया
तिकिइयाःया आडय अँग्रेजी च्यातःगु २
X४ साइजया छपाः साइनबोर्ड दु, गुकिइ
च्यातःगु दु- WEL COME to
THE KHOKANA MUSEUM
Khokana-4, Lalitpur (This is
the first house with electric-
light provided in Nepal.)।
स्वतजाःया उगु छैंयं आँयूपा पलिं
चिनातःगु दु। मूलुखाया जवय निकवः
पसः कवः पिकयातःगु दु सा खवपाखे
छकवः मेगु कवः पिकयातःगु दु।
मातनयपाखे स्वपाः तिकिइयाः दुसा
च्वतँय दथुइ स्वपाःइयाःया छधी व वया
जवयखवय छपाः छपाः मेगु इयाः नं
छुनातःगु दु। तुयूगु रंगं छैं यचुसे खनेदःसां
मनु मच्चंगुलिं भिभ्रामिभ्रामं खनेदु।
म्युजियमय लसकुस धयातःसां चालु
खनेमदु, ताःई न्हयःनिसें तालं दयातःगु
खनेदु। नेवाः परम्पराकथंया छैं खःसां उगु
छैंयं छैंदि, मातं, च्वतँ तल्ला खनेदःसां
बुइयाःया तल्ला धाःसा पिने खनेमदु।

भन्डै डेढ सय वर्ष पुलांगु छैं
उकिसनं नेपाः देशय हे न्हापां बिजुली
मत च्याःगु ऐतिहासिक नेवाःछैं जुगुलिं
थुकिया पुरातात्विक महत्व ला दइगु
हे जुल। उकिं राज्यं हे उगु छैंया
संरक्षण सम्बर्द्धन यायमाःगु अभियन्ता
महर्जनया धापू दु। किन्तु छैंथुवाःतयगु
असहमतिं ज्या पूवनेमफयाच्वंगु न्यनेदु।
अथेसां मदनकृष्ण डंगोल, कृष्णहरि
डंगोलपिनि खोकनाया उगु छैं परम्परागत
नेवाःछैंया नमूनाकथं खुल्ला म्युजियम थें
धस्वानाच्वंगु दु।

यद्यपि थौंकन्हयया आधुनिक
शैलीया छैंत धाःसा अथे पुलांगु
मान्यता, मापदण्डअनुसार मनु।
अयूनं ललितपुर महानगरपालिका वडा
नं. २१ अन्तर्गत लानाच्वंगु खोकनाया
नेवाःछैंयं मेमेथायथें शटर तयाः
छैं दनातःगु खनेमदु धाःसां ज्यू। मनु
धायम्वायेक खोना देयभरय न्याखाति
छैंयं शटर तयातःगु खनेदु। छैं न्ह्याक्व
तजाः जूसां पसः कवः मौलिक नेवाः
शैलीया बुट्टा कियातःगु खापा तयाः छैं

दनातःगु खनेदु।

२.व्यापारिक- मूल लँयस्वःगु
छैंत पसःकवः तयाः दनातःगु
खनेदु। हरेक पसःकवःया सिँया बुट्टां
नेवाः काष्ठकलाया मौलिक शिल्प
पिज्वयाच्वंगु स्पष्ट सी दु।

३.आवासीय- व्यापारिक
प्रयोजन मखसें आवासीय दृष्टिकोणं
जक छैं दयकाः च्वनीपिं नेवाःत नं
खोकनाय यक्व खनेदु। उज्वःगु छैंयं
धाःसा पसःकवः थें पिकयातःगु दइमखु।

४.समाजसेवाया भाव-
लँजुवाःतयत त्यानु लंकेया नितिं छुं तिबः
वीगु मनसुवां गुलिस्यां थःगु छैंक्वसं हे
फल्वा दयकाःतःपिं नं खोकनाय खनेदु।

५.अवस्थिति- लोकेशन अनुसारं
नं छैंया प्रकार फरक जुइफु। गथेकि -
लायकू लाछि आदि थासयया छैंत
मेथायया सिबें भच्चा बिस्कं हे खनेदइ।
लायकुलिक्कया छैंयं च्वनीपिं धइपिं हे
सम्भ्रान्त परिवारयापिं खः। अथेजुयाः
उमिगु छैं वहे माफिकया जुइमाःगु
स्वाभाविक हे खः। तर एकान्त खुसि
सिथयया छैंयं धाःसा तथाकथित क्वय्या
जात धयातःपिं मनुत जक दइ।

६.जातीय वर्गीकरण- पुलांगु
थितिकथं जातीय वर्गीकरणया आधारय
नं उपिं च्वनीगु छैंया ताजि नं फरक-
फरक जुइगु जुल। उबलय थ्व जातीय
आधारकथं तथाकथित च्वय्या जात,
क्वय्या जातया मनुतय छैं थनथन
थपायथपायजाः यानाः जक दयके
दइ धकाः क्वःछिनातःगु दइ। यद्यपि
खोकनाया स्थलगत भ्रमणय थौंकन्हय
उज्वगु अवस्था खनेमदु।

थथे विभिन्न दृष्टिकोणं
खोकनाया नेवाःछैंत दुवालेबलय छैंया
ताजि यक्व खनेदःवः। यक्व ताजि
खनेदःसां नेवाः शैलीया अस्तित्व
ल्यंकातयगु प्रयास मेमेथायथें चतक्क
हे त्वताछ्वययत्यंगु धाःसा खनेमदु।
पुलांगु छैंतय शैली ला ल्यनाच्वंगु हे
जुल। न्हूधाः, पुनर्निर्माणदि यानातःगु
छैंतयगु शैलीं नेवाःपहः त्वतूगु खनेमदु।
बरू जाः धासा बुलुहुं तजाः जुयावःगु
अनुभूति जू। जनसंख्याया आवश्यकता
पूर्तिं यायमाःगु दायित्व मध्यनजरय
तयगु खःसा विकल्प नं खनेमदु। उकिं
तजाः जूयात सिबें शैली, मौलिकता व
नेवाःपहः ल्यंकेगुलिइ दक्व जानां साथ
बीइमाःगु खनेदत। अस्तु।

लिधंसा

श्रेष्ठ, सुरेन्द्रमान (नेसं १११८),
नेवाः छैं. यैं : रामभक्त भोमि

Binod Maharjan
9841369552, 9808644666

बि.आर्ट्स

B. Arts

Nayabazar, Kirtipur
☎ 4335491, ✉ b.arts4335491@hotmail.com

- ★ Banner, Flex Board
- ★ Glow Sign Board
- ★ Sticker Cutting / Printing
- ★ Screen/ Rubber Print
- ★ Self-ink/ Rubber Stamp
- ★ PVC(ID) Visiting Card
- & all kinds of press works

100% Vegetarian

Sweet Cave

Sweets - Namkeen - Fast Food

Sweet Cave
(जीवन दाईया पसः)
Kalimati, Kathmandu, Nepal
Tel: 4275511, 9741112777, 9851063000

यहाँ भोज तथा पार्टीहरूको लागि चाहिने स्पेशल दही, पनिर, लाखामरी, लालमोहन,
बर्फी, रसबरी तथा अरु विभिन्न परिकारका मिठाईका लागि सम्पर्क राख्नुहोस्।
आउटडोर भेज क्याटरिङ पनि गरिन्छ।

बेलायतय् नेवाः भव्य

पासा पुचः गुथि साउथ इस्ट लन्दनया ग्वसालय् गुथि भव्य ज्याइवः क्वचाःगु दु। गुथिया वार्षिक ज्याइवःकथं थ्व हे जुलाई महिनाया न्हापांगु शनिबाः 'गुथि भव्य' ज्याइवः याःगु खः। बेलायतया लन्दनय् नेवाः परम्परा व संस्कृति पिब्वय्कथं मौलिक नेवाः परम्परा व शैली जूगु नेवाः भव्य बेलायतय् चवनावःपिं स्वसल मल्याक नेपाःमितय् ब्वति दुगु खः। साउथ इस्ट लन्दनया वुल्लीचय् जूगु नेवाः भव्य ज्याथःपिं व विशिष्ट पाहांतय् नायः थाकुलि, थाकुलि नकिं कथं सम्मानित थासय् तथाः

बेतालं चिकाः भव्य नकूगु खः। उगु इलय् नेवाः परम्पराकथं थाकुलि, नायःतय् सी तर्क ब्यूगु खः। ज्याइवलय् बेलायतया निर्ति नेपाःया राजदूत ज्ञानचन्द्र आचार्य भव्यया माध्यमं नेपाःया मौलिक संस्कार, संस्कृति, परम्परा बेलायत थेंज्याःगु देशय् नं गथे खः अथे पिब्वय्फुगुलिं लसता प्वकादिल। रोयल ग्रीनविच बरोया उपमेयर जीत रानाभाट थुकथंया ज्याइवल न्हू पुस्तायात मौलिक संस्कृति हस्तान्तरण यानावनेगु व इमित नं स्यनेकने याय्गु ज्याय् ग्वहालि जुइगु विश्वास

प्वकादिल। पासा पुचः गुथि इस्ट लन्दनया नायः माधवलाल श्रेष्ठ बेलायत थेंज्याःगु थासय् थुकथंया परम्परागत नेवाः भव्य ज्वरे याय्गु उलि अःपुगु ज्या मखुसां गुथिइ आबद्ध सकले दुजःतय्सं नेवाः परम्परा म्वाकातय्त छपै जुयाः ग्वहालि याःगु धासें सुभाय् देछानादिल। पासा पुचः गुथि युके लन्दनया नायः सुशील प्रजापति बेलायतय् खुक्वःखुसी थुकथंया नेवाः भव्यया ग्वसाः ग्वःगु खँ कनादिसे भव्यय् ल्याय्महतय् सहभागिता अप्वेकेगु उद्देश्य इमित निःशुल्क यानाः स्वयंसेवकया रूपय् परिचालन यानागु जानकारी बियादिल। सत्यप्रसाद प्रजापतिया संयोजकत्वय् सोहन सुवाल भलिं नायः जुयादीगु गुथि भव्यया आवश्यक व्यवस्थापन व नसाज्वलं तयार याय्गु ज्याय् ईश्वर महर्जन, कृष्ण वैद्य, राजु श्रेष्ठ लगायत ग्वहालि यानादीगु खः। गुथि भव्य नांजाःमह म्येहालामि योगेश्वर अमात्य, मास्टर सेफ सन्तोष शाह, सहिमा श्रेष्ठ, ओजेश सिंहया नं उपस्थिती दुगु खः।

पचली भैरवया गथुप्याखं न्ह्यात

श्री पचलि भैरवया भिर्निदँ जात्रा खड्ग सिद्धि जात्रा (गथु प्याखं) औपचारिक रूप न्ह्याःगु दु। वंगु बिहिबाः कामिका एकादशीया दिनय् हनुमानधवाखा दुने मल्लकालीन खड्गय् ग्वयदां तय्गु ज्यालिसे पचली भैरवया १२ दँया खड्गसिद्धि

जात्राया कार्यक्रम औपचारिक रूप न्ह्याःगु खः। बिहिबाः सुथय् घःछैय् गुथियारतय्सं बाजंगाजलिसे पूजा च्वनां हनुमानधवाखाय् वनाः ग्वयदां तःवंगु खः। आः गथांमुगःनिसे पचलीइ हे प्याखं स्यनेगु ज्या न्ह्याइ। पचली भैरवया १२ वर्षे ह्वाःपाः प्याखं धाःसा मोहनिया चालनिसे न्ह्याइ।

अमेरिका मचातय् कय्तापूजा व इहि

अमेरिकाया न्यूयोर्कय् कय्तापूजा व इहि मुना ज्याइवः क्वचाःगु दु। नेवाः गुथि न्यूयोर्कया ग्वसालय् नेवाः समाजय् मिर्ज मस्ततय् याइगु कय्तापूजा व मिसामस्ततय् याइगु इहि संस्कार ज्याइवः याःगु खः। गुथिया ग्वसालय् न्याक्वःगु खुसी जूगु ज्याइवलय् स्वम्हेसित कय्तापूजाय् व छम्ह मिसा मचाया इहि याःगु खः। ज्याइवलय् श्रीयम सुवाल, श्रय श्रेष्ठ व सफल महर्जनयाया कय्तापूजा व

इजाबेला सुवालया इहि याःगु खः। अमेरिकाय् च्वनाच्चम्ह घःब्रह्म बासब राजोपाध्याय मूल पुरोहित जुयाः पुजा याकादीगु ज्याइवलय् थाकुलि नायः व नकिं कथं हृदय तुलाधर व वय्कःया जहान अनिता नकःमिं पुजा यानादीगु खः। राजेन्द्र महर्जन व कविना महर्जनया संयोजनय् जूगु ज्याइवलय् कय्तापूजा व इहि याःपिं मस्ततय् गुथिया नायः विजयमान सिंह दसिपौ लःल्हानादीगु खः।

'छंगु दुःख स्वस्व'या पितब्वज्या

नेपालभाषाया न्हूगु म्युजिक भिडियो 'छंगु दुःख स्वस्व'या पितब्वज्या जूगु दु। लुभुइ जूगु छगू ज्याइवःया दथुइ उगु म्युजिक

भिडियोया पितब्वज्या जूगु खः। नांजाःमह ध्वनिविद् दीप तुलाधरं म्युजिक भिडियोया पितब्वज्या यासं कलाकार व प्राविधिकतय्त मतनाया

चिं व सुभाय् पौ लःल्हानादीगु खः। केबिएस लुभु स्टुडियोपाखें निर्माण जूगु म्युजिक भिडियोस रोजिना सुवालया मू भूमिका दुसा कृष्ण श्रेष्ठ, राजाराम तण्डुकार, जयलक्ष्मी सिद्धि बज्राचार्य, सत्य नेम्कुल, सपना श्रेष्ठ, रहिस महर्जन नं अभिनय यानादीगु दु। म्युजिक भिडियोया निर्माण नियन्त्रक व परिकल्पनाकार केबिएस लुभु खःसा छाँयाकन व सम्पादन शैलेशा श्रेष्ठ यानादीगु खः। पवन जोशी चव्यादीगु म्येया भिडियो निर्देशन नं वय्कलं हे यानादीगु खः। म्येय सरिता शाही व कृष्ण महर्जन सः बियादीगु दुसा अनिल तुलाधरं लसय् हनादीगु खः।

डेनभरय् एएनएया पीक्वःगु तःमुंज्या

अमेरिकाय् नेपाःमितय्गु दकलय् पुलांगु संस्था एशोसिएसन अफ नेपालिज इन अमेरिका (एएनए)या पीक्वःगु तःमुंज्या कोलाराडो राज्यया डेनभर शहरया सेन्ट्रल पार्कया होटल डबल ट्रीसय् स्वन्हुयंक थ्व हे जून ३० निसे जुलाई २ तक जूगु खः। उलेज्या न्ह्याकेन्ह्यः होटलया पार्किङ्गय् नेपाःया थीथी जनजातिया बाजागाजानापं तामाङ्ग, गुरुङ्ग, नेवाः

लिसे थीथी भेषभुषा धिमेया तालय् प्रोसेसन वनाः न्ह्याःगु पुचः एएनए सभाकक्षय् थ्यंकः वंगु खः। व हे इवलय् कोलोराडो नेवाः खलःया ग्वसालय् लाखे नं दुथ्याःगु खः। उलेज्याय् डेनभर लागया थीथी शहरया मेयरपिं दुथ्याःगु ज्याइवलय् लाखेप्याखं गनेछः प्याखं धिमे प्याखं नं न्ह्यब्वःगु खः। ब्वति कयादीपिं मेयरभाजु

मय्जुपिन्सं नेपाःया थी थी संस्कृति सुरक्षित व प्रचार प्रसार जूगु खनाः लसता प्वकादीगु दु। ग्वसाःखलःया कजि विनोद तिवारी व एएनएया नायः केशव भट्टराइजुं पीक्वःगु तःमुंज्या डेनभर शहरय् जूगु खनाः लसता प्वकादिल। निगूगु चरणय् थीथी कथंया गोष्ठी जूगु व थुबलय् नेपाःया नेपाःमितय्गु बिषयसं यक्व खँ जुल। व हे इवलय् डब्लूएनओया संरक्षक दयारत्न शाक्य मनोविज्ञान व स्वास्थ्य बारे गोष्ठी नं याकः मिसा (एकल मिसा)पिनिगु मनोविज्ञानय् खने दयावःगु समस्या व समाधानसं विशिष्ट पाहांकथं न्ववानाः अमेरिकाय् च्वनेबलय् समस्यायात नुगलय् जक तयातयेवं समाधान जुइ मखु, इलय् ब्यलय् नुगःखँ प्वकाच्चनकि जक छगू मखु छगू लँपु लुयावइ, अले समाधान नं लुइ।

देय् दबूया....

व मदइगुलिं संस्थाया गतिविधियात न्ह्याकायकेत प्रभावित याय्थः। आः देय् दबूया थःगु हे भवन दइगु जुल, उकिं नेवाः देय् दबूया ज्यायात नं अभ प्रभावकारी रूप न्ह्याकायकेत तिबः जूवनीगु भलसा काय्छिं।

देय् दबूयात नेवाःतय्गु हे आरोप दुकि नेवाःतय् पक्षय् थुगु संस्थां छुं याय्मफुत। आः हे नं देय् दबूया भवनया शिलान्यास धुंकाः बालाजुया नेवाःतय् छँ थुनेगुलिं पनेमफूगु संस्थाया भवन दय्कीगु धकाः सामाजिक संजालय् स्टारटस खनेदत। गैर न्यायिक सडक विस्तार, फास्ट ट्राय्क, गुठी विधेयक आदि थज्याःगु नेवाःतय् सयौं मुद्दाय् देय् दबुलिं नेतृत्व कयाः संघर्षयात सशक्त ढङ्ग न्ह्यःने यंकेमाःगु तर संघर्षय्

सहभागीता तक हे खनेमदुगु कुंखना नेवाःतय्गु हे दु। आः थःगु हे भवन दय्धुंकाः देय् दबूया पलाः सशक्त ढङ्ग न्ह्याःवनीगु भलसा अप्वःसिनं कयाचंगु दु।

धम्मवती ...

वसपोलया ९० दँ बुन्हिया हे लसताय् थेरवाद, महायान व वज्रयान भिक्षु लामा गुरुपिंपाखें धर्मकीर्ति विहारय् छवाःयंकं अभिधम्म पाठ याःगु खः। अथेहे वंगु सोमबाः सीघःस्थित श्रीघः ज्ञानमाला भजन खलकं नं वसपोलयात हंगु खः। सीघःया चैत्य परिक्रमा याकाः हनापौ देछासे हंगु ज्याइवलय् भजन खलःपाखें ज्ञानमाला भजन नं न्ह्यब्वःगु खः।

हरेक मंगलवार

राष्ट्रियताको लागि समर्पित

मेरो साप्ताहिक

मन्चा साप्ताहिक Mero Saptahik

मालाः मालाः ब्वनादिसँ।

नेवाः संगीतख्यलय् न्हू पुस्ताया म्युजिक भिडियो पिदन

ख्यालि विधा व मुक्तकया ख्यलय् नाजाःम्ह सुरेन्द्र मानन्धर संगीत ख्यलय् न्हूगु पुस्ताया पलाः न्ह्याके कथं 'तुयू मैचा हाकु मैचा' बोलया म्ये वव म्येया म्युजिक भिडियो पिथंगु दु ।
नेवाः एचडी टिभिडि आइतवाः

नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठया उपस्थितिइ म्युजिक भिडियो सार्वजनिक याःगु खः । ज्याइवल्य म्युजिक भिडियो दय्केत थीथी कथं ग्वहालि याःपिन्त मतिनाया चिं व सुभायू पौ नं लःल्हागु खः ।

थुगु म्ये सिरिस मानन्धर व सुजल मानन्धरं हालादीगु खः । सुरेनमान शाक्य व सुरेन्द्र मानन्धर जानाः लय् चिनादीगु दु । म्युजिक भिडियोपाखे अमन महर्जनया छायाङ्कनय् इन्द्र मानन्धरं दृश्य सम्पादन यानादीगु खः । सुरेन्द्र मानन्धरं म्ये च्ययुगुलिसें म्युजिक भिडियोया निर्देशन नं यानादीगु दु । शिरीष मानन्धर, सुजल मानन्धरया लिसें तृषा मानन्धर, सलिशा मानन्धर, सुरेन्द्र मानन्धर, रामकृष्ण खड्गी 'जुजु', रबिता बके व इन्द्र मानन्धरं थीथी भुमिकाय् अभिनय यानादीगु दु ।

युवा बौद्ध समूहया अध्यक्षय् मदनबहादुर तुलाधर

युवा बौद्ध समूह, श्याक्य, रजनी ताम्राकार, अकिलशोभा यैया भिन्धक्यःगु तःमुंज्या मदनबहादुर तुलाधरया अध्यक्षताय् भिस्वम्हेसिया न्हूगु ज्यासना पुचः ल्यःगु दु । न्हूगु ज्यासना पुचलय् न्वकू पदय् राजु शाक्य व कमलतारा तुलाधर निर्वाचित जुगु दु । अथेहे, छ्याञ्जेय् नानीशोभा मानन्धर, दांभरि कल्पना देवी तुलाधर व ल्यू छ्याञ्जेय् रत्ना शाक्ययात ल्यःगु दु । ज्यासना पुचःया दुजलय् युरिकाजी कंसाकार, दूलोराजा

श्याक्य, रजनी ताम्राकार, अकिलशोभा ताम्राकार, दिलहेरा ताम्राकार, वसन्त महर्जन व मतिना मानन्धरयात ल्यःगु दु । तःमुंज्याय् समूहपाखे दैय्दसं बिया वयाच्चंगु 'पञ्चवीर सिंह सिरपाः'या दाता साहु पञ्चवीरसिंह तुलाधरं बुद्धधर्मयात जनमानसय् प्रचार यायुगु युवा बौद्ध समूहया अभियानयात च्छासें नेपालभाषा ब्वलकेत तिबः जुइमाः धकाः थर्ह सिरपाः लःल्हाना वयाच्चनगु खं कनादिल ।

बालमैत्री स्कूलया विद्यार्थीपिन्त सांस्कृतिक अवलोकन याकल

बालमैत्री शिक्षा नेपालं मस्तयत् सांस्कृतिक नापं ऐतिहासिक थाय् म्हासीकेगु निरिति विश्व सम्पदा धलख्य लानाच्चंगु हनुमानधवाकाय् च्वंगु संग्रहालय चाहिकूगु दु । विद्यार्थीपिन्त हनुमानधवाकादुने भण्डारखाल, गदि बैठक, कोटपर्व जूगु थाय्, बसन्तपुरय् कुमारी घः लिसे जुद्ध बारुण यन्त्र बिपद सम्बन्धी जानकारी बिइगु निरिति

सचेतना भ्रमणया ज्याइवः जूगु दु । उगु ज्याइवःया निरिति हनुमानधवाका दरबार हेरचाह अड्डां सहजिकरण याःगु खःसा सहकार्य शार्दुल जङ्ग गुल्मया सेनानी गुल्मपती पुर्ण प्रजापती यानादीगु खः । अथेहे, दमकल समन्वय प्रकाश पण्डित व कुमारी छैय् समन्वय गौतम शाक्य यानादीगु खः ।

बुद्ध पुजालिसें प्रवचन ज्याइवः

इतुंबहालय् बुद्ध पुजालिसें प्रवचन ज्याइवः क्वचाःगु दु । इतुंबहाः सुधार समितिया ग्वसालय् जूगु ज्याइवल्य वज्रयान महासंघया नायः राजेन्द्रमान बज्राचार्य गुरुपुन्हिया महत्वयात कयाः प्रवचन बियादीगु खः ।

ज्याइवल्य इतुंबहाःया चक्रेश्वर ओमरत्न बज्राचार्य, मू थाय्पा मणिरत्न बज्राचार्य, थाय्पा सानुबाबु शाक्यलिसें तेजरत्न शाक्य, मनोज शाक्य, २४ वडा सदस्य रत्नाकर बज्राचार्यलिसें आपालं स्थानीय व इतुंबहाःया सर्वसंघया दुजःतयूगु उपस्थिति दुगु खः ।

ज्याइवःयात यें महानगरपालिका हनुमानढोका दरवार संरक्षणकार्यक्रमवयें महानगरपालिका २४ वडां ग्वहालि याःगु खः ।

सुशासन कायम गरौं ।

- सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्दा सम्बन्धित व्यक्ति र निकाय जिम्मेवार वनौं ।
- विकास निर्माणका कार्यमा नागरिक निगरानी बढाऔं ।
- विकास योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमनको प्रक्रियामा जनसहभागिता जुटाऔं ।
- सार्वजनिक सेवालाई सरल, पारदर्शी र जवाफदेही बनाऔं ।
- सार्वजनिक सेवा तथा विकास निर्माणबारे सूचनाको हक प्रयोग गरी जानकारी मागौं ।

नेपाल सरकार

विज्ञापन बोर्ड

छत्रपाटी निःशुल्क चिकित्सालय | अस्पताल |

“स्तरिय शुलभ स्वास्थ्य सेवा सकसियां निरिति, असहायया निरिति जक निःशुल्क”

उपलब्ध सेवा	शल्यक्रिया	बहिरंग सेवा	मेमेगु सेवा
२४सँ घण्टा सेवा	मोडिबिन्	● मूद रोग	● ड्रेसिङ्ग
● इमरजेन्सी	● झरन सरेरी	● पेट रोग	● इण्डोस्कोपी
● प्याथोलोजी	● नाक कास घाँटी ल्यबिन्ड	● यूरोलोजी	● कोलोनोस्कोपी
● एक्स रे	● हाडुनेनी तथा नासा ल्यबिन्ड	● स्त्री रोग	● फिजियोथेरापी
● इ.सी.जी	● घिना चिरकार फिजिओलोजी फलर ल्यबिन्ड	● बाल रोग	● अल्ट्रासाउण्ड, कन्ट्रोल र इको
● औषधि पसल		● कथाम्बर रोग	● यूरोथेमी सतरको रत्न प्रयोगशाला
● अन्तरंग सेवा		● दन्त रोग	● टि.एच.टि. इन्टर
		● ज्विन्डा रोग	
		● जनरल मेडिसिन	
		● चर्म तथा यीन रोग	
		● नाक कास घाँटी रोग	
		● जनरल हेल्थ चेक अप	
		● थाइरोइड	
		● मधुमेह	

२४ घण्टा इमरजेन्सी सेवा

७०८ गंगालाल मार्ग, छत्रपाटी, काठमाडौं, फोन: ४२९६९३८, ४२५७९९९, ४२६६२२९,